

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

ДУНАЙСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ МОРСЬКОГО ТА РІЧКОВОГО ТРАНСПОРТУ

“СХВАЛЕНО”

на засіданні приймальної комісії
ДУІТ

Протокол № 9 від 05.06.2020 р.
Голова приймальної комісії

В.В.Панін

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

на засіданні вченої ради
ДФМРТ ДУІТ

Протокол № 11 від 05.06.2020 р.
Голова вченої ради ДФМРТ
ДУІТ

К.А.О. Дорошева

ПРОГРАМА

ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

на навчання за ступенем «Бакалавр»

спеціальність: 271 «Річковий та морський транспорт»

Освітня програма: Судноводіння

Спеціалізація: Навігація і управління морськими суднами

на основі ступеня бакалавра / магістра, здобутого за іншою спеціальністю

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2. ПРОГРАМА ВИПРОБУВАННЯ	4
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	6
4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	8

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Правил прийому до Державного університету інфраструктури та технологій Дунайський факультет морського та річкового транспорту здійснює підготовку за рівнем вищої освіти – першим (бакалаврським) за освітньою програмою «Судноводіння».

Програма вступного випробування зі спеціальності 271 «Річковий та морський транспорт» (Судноводіння) є нормативним документом Дунайського факультету морського та річкового транспорту Державного університету інфраструктури та технологій, який розроблено кафедрою судноводіння та експлуатації технічних систем на водному транспорті.

Програму розроблено відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Положення Міжнародної конвенції про підготовку та дипломування моряків та несення ваhti (ПДНВ 78/95) з урахуванням вимог усіх Конвенцій та вимог Класифікаційних товариств, а також згідно Правил прийому до Державного університету та технологій .

Програма вступного випробування включає теоретичні питання з дисциплін: «Навігація і лоція», «Морехідна астрономія», «Географія судноплавства», «Судноводіння на внутрішніх водних шляхах», «Електронавігаційні та радіонавігаційні прибори».

2. ПРОГРАМА ВИПРОБУВАННЯ

1. Географічні координати: широта, довгота, їх визначення, межі вимірювання, найменування.
2. Істинні напрямки (істинний курс, істинний пеленг): визначення, межі вимірювання.
3. Магнітні напрямки: магнітний курс, магнітний пеленг.
4. Судновий магнетизм. Девіація магнітного компаса.
5. Земний магнетизм. Магнітні полюси.
6. Гірокомпасні напрямки. Поправка гірокомпаса. Перехід від гірокомпасних напрямків до істинного.
7. Одиниці довжини і швидкості, прийняті в судноводінні.
8. Дальність видимості вогнів і предметів.
9. Морська навігаційна карта. Вимоги, що ставляться до морської навігаційної карти.
10. Класифікація морських карт.
11. Способи визначення місця судна.
12. Морські навігаційні керівництва і посібники.
13. Поняття найвигіднішого шляху.
14. Причини утворення хмар.
15. Атмосферні опади.
16. Визначення напрямку і швидкості вітру.
17. Атмосферний тиск. Порядок виміру атмосферного тиску на судні.
18. Причини виникнення вітру.
19. Елементи вітру.
20. Вплив вітру на керованість судна.
21. Причини утворення циклонів і антициклонів, їх характеристика.
22. Погода в циклоні і антициклоні.
23. Вимірювання температури повітря. Добовий і річний хід температури.
24. Основні характеристики хвиль.
25. Складові частини світового океану.

26. Опишіть світові океани, їх значення в судноплаванні.
27. Що таке море і види морів.
28. Що таке залив, види заливів.
29. Проливи та їх значення в судноплаванні.
30. Канали та їх значення в судноплаванні.
31. Світові материки.
32. Основні внутрішні водні шляхи України.
33. Вплив глибин на судноплавання.
34. Що таке погода і клімат?
35. Морські течії та їх вплив на судноплавання.
36. Припливи і відливи та їх вплив на судноплавання.
37. Вітер і його вплив на судноплавання.
38. Льоди і їх вплив на судноплавання.
39. Опади, туман і їх вплив на судноплавання.
40. Дії судноводія при обмеженій видимості.
41. Особливості плавання в різних кліматичних умовах.
42. Значення морського транспорту в світовій економіці.
43. Класифікація морського транспорту.
44. Головні параметри судна.
45. Світові морські перевезення.
46. Плавання в льодах.
47. Підготовка судна до плавання в шторм.
48. Вплив штормових умов на морехідні якості судна.
49. Призначення портів та їх види.
50. Колективні рятівні засоби.
51. Індивідуальні рятівні засоби.
52. Заходи запобігання виникненню пожежі на судах.
53. Характеристики вантажів.
54. Пристрій вантажного судна.
55. Призначення якірного пристрою.

- 56.Склад і призначення рульового пристрою.
- 57.Вантажне обладнання судна.
- 58.Магнітний компас: призначення та принцип дії на судні.
- 59.Призначення навігаційного ехолота.
- 60.Призначення гірокомпасу.
- 61.Призначення радіолокаційної станції.
- 62.Призначення навігаційної супутникової системи.
- 63.Призначення авторульового.
- 64.Правила зміни дат при перетинанні демаркаційної лінії.
- 65.Поясний час, його основні властивості.
- 66.Співвідношення між місцевим, поясным і грінвіческим часом.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

фахового вступного випробування для вступу на навчання за ступенем бакалавр за іншим напрямом підготовки (спеціальністю) на основі ступеня бакалавра / магістра

Вступне випробування за фахом включає п'ять письмових завдань з переліку питань, затверджених для тестування абітурієнтів. Відповідь на кожне завдання оцінюється окремо згідно з наступною градацією.

Шкала оцінювання починається від **100 балів**.

1. Відповідь на питання оцінюється в 20 балів (найвища якість письмового завдання), якщо вона відповідає наступним вимогам:

- розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання понять, категорій та законів;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- використання актуальних фактичних та статистичних даних, які підтверджують тези відповіді на питання;
- враховані усі додаткові вимоги, які відносяться до відповідного завдання і мають місце безпосередньо у тексті завдання.

2. Відповідь на питання оцінюється в 15 балів, якщо:

- при розкритті змісту питання зроблені певні помилки під час: визначення змісту в цілому правильно зазначених теоретичних понять і концепцій;
- не продемонстровано здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- не використані актуальні фактичні та статистичні дані, які підтверджують тези відповіді на питання.

3. Відповідь на питання оцінюється в 10 балів, якщо:

- питання розкрито не повністю, або при розкритті змісту питання за зазначеними вимогами зроблені значні помилки під час визначення змісту теоретичних понять і концепцій;

– допущені помилки у формулюванні понять, категорій, закономірностей і законів;

– допущені помилки при класифікації певних систем, понять чи явищ, ознак певних категорій та їх функцій тощо.

4. Відповідь на питання оцінюється в 5 балів (найнижча якість письмового завдання), якщо характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, неправильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

Під час оцінки відповіді на окреме питання додатково враховуються і впливають на підсумкову суму балів за це питання допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

– неохайне оформлення роботи (не загальноприйнятні скорочення, незрозумілий почерк);

– неточності у назвах окремих категорій та понять;

– порушення логічної послідовності у викладенні тез відповіді на питання.

Максимальна кількість балів вступного фахового випробування становить **200**. Прохідний мінімальний бал вступного фахового випробування становить **130**. Якщо вступник здав вступне фахове випробування на **100-129** балів, він (вона) не рекомендується до зарахування на навчання.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Баранов Ю.К., Гаврюк М.И., Логиновский В.А., Песков Ю.А. Навигация, Санкт-Петербург, 1997. – 510 с.
2. Aleksishin V.G., Dolgochub V.T., Ivasjuk N.A. Navigation, Одесса, 1999. – 167 с.
3. Рекомендации по организации штурманской службы на морских судах Украины (РШСУ-98). – Одесса: ЮжНИИМФ, 1998. – 111 с.;
4. Ермолаев Г.Г. Морская лоция. – 4-е изд., перераб. и доп.– М.: Транспорт, 1982. – 392 с.
5. Ермолаев Г.Г. Судовождение в морях с приливами. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Транспорт, 1986. – 160 с. (Библиотечка судоводителя).
6. Кондрашихин В.Т. Определение места судна. – 2-е изд. перераб. и доп. – М.: Транспорт, 1989. – 230 с.
7. Синяев В.А. Мореходная астрономия. – Одесса: Система Сервис, 2004. – 152 с.
8. Мартыненко В.Т., Цымбал Н.Н. География морского судоходства. Учебное пособие. // Одесская национальная морская академия.- Одесса.: Фенікс, 2006.-248 с.
9. Демин С.И. Вопросы управления морского судна. – М.: Рекламинформбюро, 1975. – 75 с.
10. Справочник судоводителя по навигационной безопасности мореплавания. – Одесса, 1990. – 167 с.
11. Алексишин В.Г., Козырь Л.А. Методика выполнения курсовой работы по навигации "Навигационное планирование перехода". – Одесса: Латстар, 2001. – 72 с. (с приложениями).
12. Мальцев А.С. Маневрирование судов при расхождении. – Одесса: ОМТЦ, 2002. – 208 с.
13. Аксютин Л.Р. Грузовой план судна. – Одесса: АО БАХВА, 1996. – 144 с.

14. Гаврилов М.Н. Транспортные характеристики грузов: Справочное руководство. – М.: В/О «Мортехинформреклама». Морской транспорт, 1994. – 193 с. (Приведены удельные погрузочные объемы грузов)
15. Снопков В.Н. Технология перевозки грузов морем: Учебник для вузов. 3-е изд., перераб. и доп. – С.Петербург: АНО НПО «Мир и Семья», 2001. – 560 с., ил.
16. Варбанец Т.В. Метеорология: учебное пособие для студентов специальности «Судовождение» высших учебных заведений. – Одесса: ОНМА, 2006. – 200 с.
17. Кодекс торгового мореплавания Украины.
18. Сизов В.Г. Теория корабля: Учебн. пособ./ Одесская национальная морская академия. – Одесса: ФЕНИКС, 2003. – 284 с.

Програму розробили:

к.т.н., в.о.зав. кафедри ПМ та ІТ Дем'яненко С.К.

старший викладач кафедри СВ та ЕТС на ВТ Чебан В.І.

старший викладач кафедри СВ та ЕТС на ВТ Іваненко В.М.

